

**N:o 77.**

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 april 1904.

— — — — Andra Kammaren den 22 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion angående lagbestämmelser i syfte att hjulringar å arbetsåtkdon skola hafva viss fastställd bredd.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 9.)

**Till Konungen.**

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär ifrågasatt meddelandet af lagbestämmelser i syfte att hjulringar å arbetsåtkdon skola hafva viss fastställd bredd, och Riksdagen har funnit hans framställning beaktansvärd.

I större delen af vårt land torde de allmänna vägarna så väl motstå nötningen af den å dem framgående trafiken, att denna trafik ej för vägarnas sparande behöfver ordnas på särskildt sätt. Inom vidsträckta områden af riket råder dock ett annat förhållande. I en och annan trakt torde väl denna vägarnas brist på hållbarhet kunna afhjälpas genom tillbörlig omsorg af de väghållningsskyldige, men på många orter är det för dessa omöjligt eller förenadt med alltför stora svårigheter att bereda vägarna den fasthet, som kräfves af trafiken, sådan den nu är anordnad. Vägslitningen tvingar till upprepade väglagningar, vägunderhållet blir betungande, och vägarna tillfredsställa ändå ej de vägfaranandes billiga anspråk. För dylika orter uppstår fråga, huruvida ej åtgärder af ett eller annat slag med afseende å trafiken må kunna leda därhän, att den för-

ödande vägslitningen förekommes. En utveckling i denna riktning synes i åtskilliga fall vara den enda lösning, som erbjudes, samt i många andra kunna medföra gagn genom att nedbringa omkostnaderna för vägarna; och någon tvekan att befordra densamma bör desto mindre råda, som den öfverensstämmer med en sund och riktig rättsgrundsats för väghålllets ordnande, nämligen den, att de vägfarande böra taga del i uppoffringarna för vägarnas bevarande, en grundsats, som blott allt för litet kommit i tillämpning i vårt land.

Vid öfvervägande, hvilka åtgärder i dylikt syfte böra vidtagas, inställer sig helt naturligt tanken på de fördelar, som skulle vinnas därigenom, att de åkdon, som förmedla den tyngre trafiken, arbetsåkdonen, vore försedda med bredlötade hjul. Att en dylik anordning bör vara det mest verksamma medlet att ordna trafiken till förekommande af vägslitning ligger i sakens natur och är äfven vitsordadt af erfarenheten. Man har därför antagit lagbestämmelser därom i Norge och så uppgifves vara förhållandet i Danmark och flera andra länder.

Någon grundad förhoppning att här i Sverige få den förordade anordningen erforderligen genomförd å frivillighetens väg torde icke finnas. Försök att genom öfverenskommelser befordra reformen hafva gjorts i vissa orter, men, som det uppgifves, med ringa framgång. Uppenbart behöfves äfven i vårt land stödet af lagbestämmelser. För städerna har frågan kunnat ordnas med stöd af ordningsstadgan för rikets städer. Men för landsbygden hafva föreskrifter enligt nu gällande författningar ej kunnat meddelas. Tiden torde emellertid nu vara inne att genom ett försiktigt ingripande af lagstiftningen bibringa allmänheten erfarenhet af att någon omtanke på detta försummade område, som rör bruket af vägarna, kan vara till stor fördel både för väghållningsskyldige och för dem, som befara vägarna. Då förhållandena i vårt land med afseende å vägarna, som nämnt, äro mycket olikartade i skilda delar af landet, böra genom lagbestämmelser allenast beredas tillfälle att för orter, hvarest behof däraf gör sig gällande, meddela föreskrifter, att hjulringar å arbetsåkdon skola hafva viss fastställd bredd. Behöfligheten af dylik anordning beror utom på själfva vägbyggnadens soliditet samt arten af de väglagningsämnen, som finnas att tillgå i trakten, i all synnerhet på trafikens storlek och beskaffenhet. Det är särskildt i två fall, där olägenheterna af det nuvarande tillståndet framträda bjärtast, nämligen dels i afseende å vägar, på hvilka i brist af andra kommunikationer en stor genomgående varutrafik äger rum genom legokörslor, och dels då vägar anlitas för forsling af produkter från eller till någon viss industriell anläggning eller från viss grufva, stenbrott eller dylikt. Om uti orter, där dylik körning förekommer, i

mån af behof meddelas föreskrift, att just dessa slag af körslor ej få företagas annat än medelst åkdon med hjulringar af lämplig bredd, synes detta vara billigt och lämpligt i alla afseenden. Lagstiftningen torde för närvarande kunna inskränkas till att bereda möjlighet för en förnuftig anordning just för dessa två fall. Detta synes ock i det stora hela öfverensstämma med de åberopade norska bestämmelserna i ämnet, från hvilkas tillämpning äro i regeln undantagna körning för eget behof samt jordbruksprodukters bärning. Erforderliga öfvergångsbestämmelser måste gifvetvis också fastställas.

Ändamålet vinnes väsentligen, om hjulringarna få en viss tillräcklig bredd, oafsedt lassets vikt. Vill man härutinnan medgifva någon eftergift genom tillåtelse att för körslor af ifrågavarande beskaffenhet begagna smälare ringar, när lasset understiger en viss mindre vikt, så finnes därför naturligtvis ej något hinder.

På grund af hvad sålunda anförts anhåller Riksdagen, det Eders Kungl. Maj:t täcktes efter utredning låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämmelser, hvarigenom tillfälle beredes att för orter, där behof däraf gör sig gällande, meddela föreskrifter, att hjulringar å arbetsåkdon skola för särskilda fall hafva viss fastställd bredd.

Stockholm den 22 april 1904.

Med undersätlig vördnad.

---